

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO MORA, TURIZMA, PROMETA I RAZVITKA**

N A C R T

**PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA
ZAKONA O BORAVIŠNOJ PRISTOJBI,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, veljača 2005.

I USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. alineji 1. Ustava Republike Hrvatske.

II OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Boravišna pristojba je regulirana Zakonom o boravišnoj pristojbi ("Narodne novine", broj 27/91., 109/93., 30/94., 35/95. – pročišćeni tekst, 59/99. i 64/00.).

Zakonom o boravišnoj pristojbi propisani su obveznici plaćanja boravišne pristojbe, uvjeti i način plaćanja boravišne pristojbe, raspodjela i korištenje prikupljenih sredstava boravišne pristojbe, prijava i odjava turista i druga pitanja vezana uz boravišnu pristojbu.

U Republici Hrvatskoj registrirano je gotovo 50.000 privatnih iznajmljivača s ukupnim kapacitetima od 340.000 kreveta, što predstavlja 40% ukupnih smještajnih kapaciteta.

Boravišna pristojba je najvažniji i u pravilu najizdašniji izvor prihoda turističkih zajednica. Prema procjeni samih turističkih zajednica, 10-30% pružatelja ugostiteljskih usluga građana u domaćinstvu, ovisno o području, ne uplaćuje boravišnu pristojbu i ne prijavljuje svoje goste, već iznajmljuju sobe i apartmane «na crno». Zbog navedenog, turističke zajednice često nemaju ili nemaju dovoljno raspoloživih sredstva za izvršavanje zakonom propisanih zadaća, a zbog velikog broja neprijavljenih gostiju, znatno im je otežano i praćenje turističkog prometa.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom i posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći:

Predloženim Zakonom uvodi se obveza plaćanja boravišne pristojbe u paušalnom iznosu i to za građane koji pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu. Paušalni iznos boravišne pristojbe uplaćuje se za sve osobe koje borave u tom domaćinstvu.

Model obračuna i naplate paušalnog poreza na dohodak (zajedno sa paušalnom boravišnom pristojbom) biti „stimulativan i motivirajući“ za registrirane i neregistrirane iznajmljivače ako iznos naknade po krevetu tj. mjestu u kampu ne bude previsok u odnosu na postojeće naknade i ako iznajmljivač ne bude morao ispunjavati dodatne administrativne obveze u odnosu na postojeći model. Uz to motivirajuće za neregistrirane iznajmljivače biti će to što nakon registriranja djelatnosti i plaćanja poreznih obveza neće biti u zoni najvećeg interesa inspekcijskih službi.

Na gospodarskim inspektorima Državnog inspektorata veliki je pritisak u kontroli zakonitosti poslovanja, naplate i uplate boravišne pristojbe, te prijavljivanja gostiju turističkoj zajednici, posebno tijekom ljetnih mjeseci.

Predloženim izmjenama će se osigurati učinkovitija naplata i uplata boravišne pristojbe, bolje praćenje turističkog prometa, smanjit će se broj iznajmljivanja «na crno», te će se omogućiti brži i jednostavniji inspekcijski nadzor «privatnih iznajmljivača».

U okviru Povjerenstva za pripremu turističke godine 2005. osnovanog temeljem Zaključka Vlade RH, osnovana je i posebna Radna skupina za borbu protiv sive ekonomije

koja će u ovom dijelu turističke ponude, temeljem prihvaćanja paušalnog modela oporezivanja i obračuna i naplate turističke pristojbe, dati preporuke za konkretne pojačane aktivnosti inspekcijskim službama prije svega «u području sive i crne zone» gospodarske aktivnosti čime će se znatno pojednostaviti i pojačati kontrola uz suradnju predstavnika sustava Hrvatske turističke zajednice na terenu.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predloženi sustav paušalnog plaćanja boravišne pristojbe za «privatne iznajmljivače» uvodi se paralelno s uvođenjem paušalnog oporezivanja građana iznajmljivača, a u skladu je s mjerama Vlade Republike Hrvatske o suzbijanju «crne» ekonomije. Ocjenjuje se da će se predloženim načinom spriječiti, odnosno otkloniti veći poremećaji u gospodarstvu, tj. propisivanjem paušalnog plaćanja boravišne pristojbe za privatne iznajmljivače bitno će se smanjiti obavljanje djelatnosti na crno, jer će se navedene mjere primjenjivati za sezonu 2005., čime će se uvesti red u propisanim financijskim obvezama.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O DOPUNAMA
ZAKONA O BORAVIŠNOJ PRISTOJBI**

Članak 1.

U Zakonu o boravišnoj pristojbi («Narodne novine», broj 27/91., 109/93., 30/94., 35/95. – pročišćeni tekst, 59/99. i 64/00.) iza članka 5b. dodaje se članak 5c. koji glasi:

.«Članak 5c.

Građani koji su registrirani za pružanje usluge smještaja u domaćinstvu sukladno propisu kojim se uređuje ugostiteljska djelatnost (u daljnjem tekstu: građani u domaćinstvu), plaćaju godišnji paušalni iznos boravišne pristojbe za svaki krevet i smještajnu jedinicu u kampu koji se koriste za pružanje usluga smještaja sukladno propisima o pružanju usluga smještaja.

Građani u domaćinstvu dužni su godišnji paušalni iznos boravišne pristojbe uplatiti na uplatni račun turističke zajednice općine, grada ili turističke zajednice mjesta do 31. srpnja tekuće godine ili u tri obroka, s time da posljednji obrok dopijeva 30. rujna tekuće godine.

Godišnji paušalni iznos boravišne pristojbe iz stavka 2. ovoga članka je umnožak broja kreveta, odnosno broja smještajnih jedinica u kampu, koeficijenta područja na kojem se pružaju usluge smještaja u domaćinstvu i visine boravišne pristojbe iz stavka 6. ovoga članka.

Koeficijenti područja na kojima se pružaju usluge iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se: u visini 1,00 za naselja koja imaju izlaz na more ili imaju više od 100.000 stanovnika, u visini 0,50 za naselja koja se nalaze na područjima od posebne državne skrbi, na brdsko-planinskim područjima i na otocima iz prve skupine prema posebnim propisima i u visini 0,75 za sva ostala naselja.

Općinsko ili gradsko vijeće, za općine i gradove, odnosno naselja u kojima je prosječna popunjenost kapaciteta u privatnom smještaju veća od 40 dana godišnje, na prijedlog turističkog vijeća turističke zajednice općine, grada ili mjesta, donijeti odluku o povećanju koeficijenta iz stavka 4. ovoga članka, ali tako utvrđeni koeficijent može biti u najviše dvostrukom iznosu od iznosa koeficijenta propisanog u stavku 4. ovoga članka.

Visinu boravišne pristojbe iz stavka 3. ovoga članka, na prijedlog ministra nadležnog za turizam utvrđuje Vlada Republike Hrvatske.».

Članak 2.

U članku 11. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

«Odredba stavka 3. ovoga članka ne primjenjuje se na građane u domaćinstvu iz članka 5c. stavka 1. ovoga Zakona.».

Članak 3.

Iza članka 16. dodaje se članak 16a. koji glasi:

«Članak 16a.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj građanin u domaćinstvu koji paušalni iznos boravišne pristojbe nije uplatio na uplatni račun turističke zajednice općine, grada ili turističke zajednice mjesta do 31. srpnja odnosno, 30. rujna tekuće godine (članak 5c. stavak 2.).

Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, gospodarski inspektor Državnog inspektorata može naplatiti novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja, u iznosu od 1.000,00 kuna.».

Članak 4.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti («Narodne novine», 49/03. - pročišćeni tekst i 117/03.) i to:

- članak 39. stavak 1. točka 4. i članak 57. stavak 1. točka 6. u dijelu koji se odnosi na vidno isticanje iznosa boravišne pristojbe,
- članak 39. stavak 1. točka 5. i članak 57. stavak 1. točka 7. u dijelu koji se odnosi na navođenje iznosa boravišne pristojbe u računu.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

Obrazloženje

Članak 1. i 2.

Građani koji pružaju usluge smještaja u domaćinstvu (tzv. «iznajmljivači») boravišnu pristojbu plaćaju u paušalnom iznosu za svaki krevet i kamp jedinicu. Opće poznati problemi rada «na crno», neprijavlivanja turista, neuplaćivanja boravišne pristojbe i poreza, obavljanja inspekcijskog nadzora i sl. u najvećoj su mjeri vezani uz pružanje usluge smještaja od strane građana u domaćinstvu. Niti uz ogromne napore nadležnih inspektora i velike financijske izdatke za obavljanje inspekcijskih nadzora ove se pojave neće riješiti na zadovoljavajući način. Na predloženi način osiguralo bi se da se boravišna pristojba plaća po prosječnom broju noćenja po krevetu ili kamp jedinici u prethodnoj godini, čime će se smanjiti troškovi obavljanja inspekcijskih nadzora. Osim toga, smanjit će se broj neprijavljenih gostiju i turističkim zajednicama omogućiti bolje praćenje turističkog prometa.

Uvođenjem paušalne boravišne pristojbe za «iznajmljivače» poboljšat će se kako kontrola prijavljivanja gostiju, tako i ubiranja boravišne pristojbe, ali i omogućiti Državnom inspektoratu jači i učinkovitiji nadzor nad pružateljima usluga smještaja u domaćinstvima građana koji nisu registrirani za pružanje tih usluga.

Godišnji paušalni iznos boravišne pristojbe je umnožak broja kreveta, odnosno broja smještajnih jedinica u kampu, koeficijenta područja na kojem se pružaju usluge smještaja u domaćinstvu i visine boravišne pristojbe.

Koeficijenti područja utvrđuju se u visini 1,00 za naselja koja imaju izlaz na more ili imaju više od 100.000 stanovnika, u visini 0,50 za naselja koja se nalaze na područjima od posebne državne skrbi, na brdsko-planinskim područjima i na otocima iz prve skupine prema posebnim propisima i u visini 0,75 za sva ostala naselja.

S obzirom da je u pojedinim općinama i gradovima tijekom ljetne sezone popunjenost kapaciteta u privatnom smještaju znatno veća od prosjeka, propisuje se mogućnost da općinska i gradska vijeća, u slučajevima kada je prosječna popunjenost tih kapaciteta veća od 40 dana godišnje, donesu odluku o povećanju koeficijenta, a na prijedlog turističke zajednice općine, grada ili mjesta, s time da povećanje koeficijenta ne može prijeći zakonom propisani maksimum.

S obzirom na paušalno plaćanje boravišne pristojbe, na građane u domaćinstvu se ne primjenjuju odredbe Zakona o boravišnoj pristojbi i Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti o obvezi da se u računu posebno označuje iznos boravišne pristojbe.

Visinu boravišne pristojbe utvrđuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za poslove turizma. Na taj način moguće je odrediti visinu boravišne pristojbe i za tekuću godinu, pa će se predložene odredbe kao mjera primjenjivati za sezonu 2005.

Članak 3.

Propisuje se sankcija za prekršaj koji je utvrđen u dopunama Zakona.

Članak 4.

Člankom 39. stavkom 1. točkom 4. i 5. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti («Narodne novine», 49/03. - pročišćeni tekst i 117/03.), propisano je da građani koji pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu moraju, između ostalog, vidno istaknuti iznos boravišne pristojbe, a u računu koji izdaju gostu navesti iznos boravišne pristojbe. Za nepridržavanje navedenih odredbi, propisane su novčane kazne za prekršaj (članak 57. stavak 1. točka 6. i 7.). Zbog uvođenja novog modela plaćanja boravišne pristojbe, tj. plaćanja boravišne pristojbe u godišnjem paušalnom iznosu, a ne po noćenju, više nije potrebno isticati iznos boravišne pristojbe, niti je moguće na individualnom računu koji se izdaje gostu označiti iznos boravišne pristojbe.

Građani koji pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu bit će u prekršaju po Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti ukoliko se izvan snage ne stave odgovarajuće odredbe tog Zakona.

Navedena odredba bit će na snazi kao privremeno rješenje do donošenja novog Zakona o boravišnoj pristojbi i Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti.

Članak 5.

Propisuje se stupanje na snagu Zakona.

VI. TEKST ODREDBI ZAKONA O BORAVIŠNOJ PRISTOJBI KOJE SE DOPUNJUJU

Članak 11.

Pravne i fizičke osobe, koje pružaju uslugu noćenja u smještajnim objektima naplaćuju boravišnu pristojbu istodobno s naplatom pružene usluge.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, pravne i fizičke osobe koje daju u zakup vez u luci nautičkog turizma, račun za boravišnu pristojbu u paušalnom iznosu izdaju istodobno s računom za plaćanje zakupnine za stalni vez.

U računu za pružene usluge iz stavka 1. ovoga članka posebno se označuje iznos naplaćene boravišne pristojbe, a u slučaju iz članka 3. ovoga Zakona navodi se osnova za oslobođenje od plaćanja, te u slučajevima iz članka 4. i 5. ovoga Zakona navodi se i osnova za plaćanje umanjenog iznosa boravišne pristojbe.

ZAKON O UGOSTITELJSKOJ DJELATNOSTI

Članak 39.

(1) Građanin, koji pruža usluge iz članka 36. ovoga Zakona, dužan je:

1. vidno istaknuti oznaku propisane vrste i kategorije objekta utvrđenu rješenjem nadležnog ureda,

2. vidno istaknuti naziv usluga koje pruža na ulazu u objekt ili u neposrednoj blizini, na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu s propisanim oznakama,

3. utvrditi normative namirnica, pića i napitaka za pojedine usluge, prehrane, pića i napitaka, ako takve usluge pruža i pružiti usluge po utvrđenim normativima, te na zahtjev normativ predočiti gostu,

4. vidno istaknuti cijene usluga koje nudi i iznos boravišne pristojbe, na propisan i uobičajen način, te se pridržavati istaknutih cijena,

5. izdati gostu račun s naznačenom vrstom, količinom i cijenom pruženih usluga za svaku pruženu uslugu, a kod pružanja usluge smještaja navesti u računu i iznos boravišne pristojbe,

6. voditi popis gostiju,

7. dostaviti normative i cjenike na ovjeru Državnom inspektoratu najkasnije tjedan dana prije njihove primjene.

(2) Prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u promidžbenim materijalima, građanin ne smije koristiti oznaku propisane vrste i kategoriju objekta koja nije utvrđena rješenjem nadležnog ureda.

(3) Ministar turizma propisat će oblik i sadržaj obrasca i način vođenja popisa gostiju iz stavka 1. točke 6. ovoga članka.

Članak 57.

(1) Novčanom kaznom od 2.500,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj građanin, ako:

1. iznajmljuje gostima sobe, apartmane i kuće za odmor s više od 10 soba, odnosno 20

postelja, organizira kamp za više od 10 smještajnih jedinica, odnosno 30 gostiju istodobno (članak 36. stavak 1. točka 1. i 2.),

2. pruža usluge doručka, polupansiona ili pansiona protivno odredbi stavka 2. članka 36. ovoga Zakona,

3. objekt u kojem pruža usluge ne ispunjava minimalne uvjete i uvjete za kategoriju (članak 37.),

4. ne ispunjava propisane zdravstvene uvjete za rad u ugostiteljstvu (članak 38.),

5. ne utvrdi normative namirnica, pića i napitaka, ako takve usluge pruža i ne pruži usluge po utvrđenim normativima, te na zahtjev gosta ne predoči normativ (članak 39. stavak 1. točka 3.),

6. vidno ne istakne cijene usluga koje nudi i iznos boravišne pristojbe, na propisani i uobičajen način, te ako se ne pridržava istaknutih cijena (članak 39. stavak 1. točka 4.),

7. ne izda gostu račun s naznačenom vrstom, količinom i cijenom pruženih usluga za svaku pruženu uslugu, a kod pružanja usluge smještaja ne navede i iznos boravišne pristojbe (članak 39. stavak 1. točka 5.),

8. ne vodi popis gostiju (članak 39. stavak 1. točka 6.),

9. normative i cjenike ne dostavi na ovjeru Državnom inspektoratu ili ih ne dostavi u utvrđenom roku (članak 39. stavak 1. točka 7.),

10. postane poslodavac i koristi rad osoba koje nisu članovi njegovog domaćinstva (članak 40. stavak 2.),

11. članovi domaćinstva građanina koji mu pomažu pružati usluge, ne ispunjavaju propisane zdravstvene uvjete za rad u ugostiteljstvu, sukladno posebnim propisima (članak 40. stavak 3.),

12. pruža usluge iz članka 36., 46. i 47. ovoga Zakona, a ne ispunjava propisane minimalne uvjete, odnosno uvjete za kategoriju, ili ih pruža bez pribavljenog odobrenja nadležnog ureda, osim u slučaju iz članka 42. stavka 2. ovoga Zakona, (članak 37. stavak 1., članak 41. stavak 1., članak 46. stavak 4. i 5.),

13. pruža usluge smještaja, prehrane, pića i napitaka, a nije član seljačkog domaćinstva, ili ako pruža usluge smještaja protivno odredbi stavka 1. članka 46. ovoga Zakona, ili ako priprema i uslužuje topla i hladna jela, pića i napitke koji nisu iz pretežito vlastite proizvodnje, ili ako pruža usluge prehrane, pića i napitaka za više od 50 osoba (izletnika) istodobno, ili ako pruža usluge kušanja vina ili rakije ili usluživanja domaćih narezaka koji nisu iz vlastite proizvodnje ili ako pruža te usluge za više od 50 osoba (izletnika) istodobno (članak 46. stavak 1., 2. i 3.),

14. pruža usluge prehrane, pića i napitaka na plovnom objektu za više od dvadeset gostiju istodobno (članak 47. stavak 1.),

15. usluge na plovnim objektima pruža u lukama, pristaništima i sidrištima ili kada plovni objekt kruži izvan luka i sidrišta, osobama koje nisu na plovni objekt ukrcane radi prijevoza (članak 47. stavak 2.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, gospodarski inspektor može naplatiti novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja, u iznosu od 1.000,00 kuna.